

Nyvang

En københavnerdrengs ferieminder

*Barndommens land.
Tidens mælketand.
Verden er ny for dit øje.
Folk er to-tre meter høje
så de må bøje sig
ned til dig.*

Melodi og tekst: Benny Andersen 1981 – Fortolket af Povl Dissing.

Barndommens land, forestiller jeg mig, er en tid, hvor mennesker og hændelser har resulteret i minder. Nu hvor jeg sidder ved tastene og skriver, kan jeg løfte blikket fra skærmen og se over på den modsatte væg i rummet, hvor der hænger et luftfoto, håndkoloreret i farver, af en ejendom beliggende i et grønt landskab.

Ejendommen er tolænget, hvidkalket, med rødt tegl på taget, valmede gavle og i køkkenhaven står en flagstang, hvor Dannebrog blafrer lystigt. Det kunne have været Sylvest Jensens luftfoto, der tog dette foto.

Går man tæt på fotoet og kigger på en af markerne i baggrunden, kan man ane nogle figurer. Én af figurerne er Niels Thorsager og de andre er et par af hans børn, sikkert Anna og Ivan, som var i gang med noget markarbejde, og så er der mig selv.

Jeg husker det lille sportsfly der kom flyvende og kredsede rundt over os. Fotoet har jeg arvet efter min moster Nanny, og jeg holder af at se på det, fordi jeg har mange gode minder knyttet til Nyvang, som i min bevidsthed er "Barndommens land". Nyvang var min morfar Niels Nielsens husmandssted på Kølsen Mark.

Jeg er en københavnerdreng, eller næsten, for jeg har nu boet i Rødovre på Københavns vestegn i snart 49 år, og før det kun ca. 20 år i København på Bispebjerg,

men det er min tid på Nyvang der er mit barndommens land. Det jeg kan huske, vil jeg fortælle om, uden at jeg tør stå inde for kronologien, men det er nok mest i 1950'erne.

Jeg kom til verden på Nyvang, den 21. marts 1948, blot 3 år efter 2. verdenskrigs afslutning. Så, jeg er altså, ud over jyde af fødsel, også én af dem som siden er blevet kaldt "efterkrigsbørnene", "de store årgange" og efter 1968, dem der bliver kaldt "68'erne", og som i dag, lidt uærbødigt synes jeg, bliver kaldt "ældrebyrden"!

Fødslen tog en del tid, har min moster fortalt, og jeg blev født ud på formiddagen, i mangel af en vugge, blev jeg lagt i en vaskebalje.

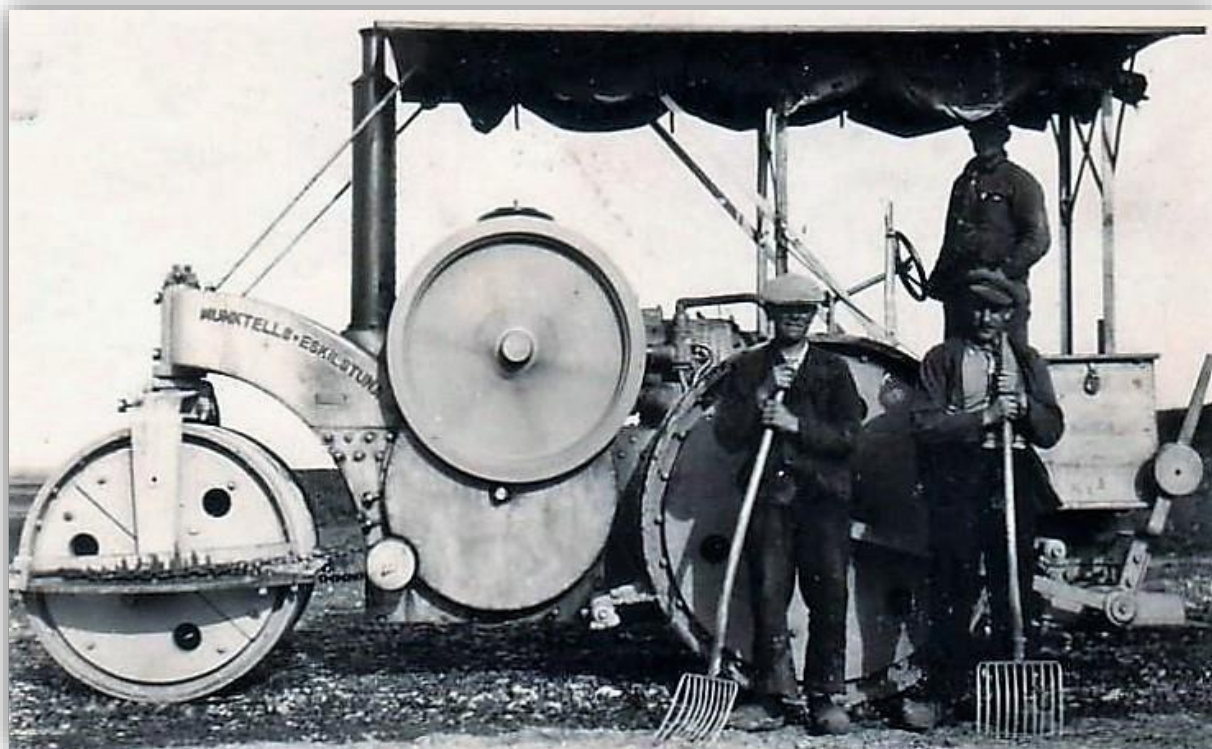
16. maj 1948, pinsedag, blev jeg døbt i Vorde Kirke, og fik navnet Ingolf.

Dengang var adressen på mit fødested, "Nyvang", Kølsen Mark pr. Løgstrup. Det var i Vorde Sogn. Nørlyng Herred. Viborg Amt.

I dag, med postnumre, er adressen mere lakonisk: Stensigvej 10, 8831 Løgstrup.

Min familiebaggrund

	Min farmor: Ane Kirstine Mette Marie Andersen. Fra Formyre og datter af den lokale landpost. Født: 1885. Død: 1958. Begravet Tjele Kirkegård.	Min far: Erik Arnold Sørensen Min mor: Kirsten Marie Nielsen Gift i Vorde Kirke 1946.	
	Min farfar: Søren Axel Sørensen født i Vejle Amt. Blev landpost i Formyre. Født: 1885. Død: 1968. Begravet Tjele kirkegård.		Gift i Tjele Kirke 1909. Familien boede hele livet i Formyre, på Hobro Landevej, mellem Foulum og Tjele. De fik en større børneflokk, 11 i alt. Min far, Erik Arnold Sørensen, født 1920, var midterbarnet.
	Min mormor: Kirstine Anine Andersen Nørgaard. Fra Kvosted med relation til Kvostedgården, på Hjerl Hede. Født: 1893. Død: 1941. Begravet Vorde kirkegård.,		Gift i Taarup Kirke i 1917. Familien boede i et hus på Gammel Aalborgvej, mellem Tuelsbjerg og Hvam i et område der blev kaldt Ørkenen. De fik 3 børn: Nanny Kirstine Nielsen, født i 1917. Kristian Nørgaard Nielsen, født i 1918. Emigrerede til Canada i 1951. Kirsten Marie Nielsen, (min mor) født i 1925.
	Min morfar (Bedstefar): Niels Nielsen, fra Roum. Arbejdede som vejmand, kaldt "Niels vejmand." Født: 1889. Død: 19XX. Begravet Viborg kirkegård.		

Bedstefar står til venstre på fotoet.

Min morfar og mormor erhvervede husmandsstedet Nyvang, med 20 tønder land, ved en tvangsauktion i 1933.

Det eneste der var på Nyvang da familien overtog ejendommen, har min mor fortalt, var en kat. Resten måtte anskaffes.

1941 døde min mormor, og moster Nanny, flyttede til Nyvang for at passe hus for bedstefar.

I 1961 eller '62 blev Nyvang solgt til en mand der hed Sigvald. Bedstefar og moster flyttede ind i en bungalow på Vesterled i Viborg.

Men – tilbage til mig.

Min far var tidligt ud at tjene, som rigtig mange andre var dengang. Under besættelsen tjente han hos en af sine ældre brødre, Søren Sørensen, der havde en gård i Navntoft, ikke langt fra Nyvang.

Far deltog i en dilettantforestilling i forsamlingshuset i Lyngsø, hvor min mor også medvirkede.

Min far står i bageste række, nummer 4 fra venstre, og min mor forrest til højre.

De blev gift i Vorde Kirke i 1946. Og mine forældre og jeg boede et kort stykke tid efter fødslen på Nyvang.

Min far forlod, som mange andre, arbejdet ved landbruget og søgte, og fik, ansættelse som ekstraarbejder hos DSB, ved remisen på Viborg Banegård. Min mor arbejdede på "Sindssygeanstalten" i Viborg, i dampvaskeriet.

Vi flyttede ind til Viborg, først til en kælderlejlighed i en villa i Overlund, og så til en lejlighed i det nybyggede Digterparken på H.C. Andersens Vej.

Min far blev tilbudt tjenestemandsansættelse hos DSB, og sagde ja-tak. Det var næsten så godt som penge i banken.

Pudsigt nok bliver der i dag gjort en del ud af at flytte statslige arbejdspladser til provinsen, dengang gik trafikken den anden vej, og min fars nye tjenestested blev lyntogsremisen Helgoland ved Svanemøllen Station i København.

Så, vi måtte til København, det har været omkring 1951. Vi kom til at bo på Bispebjerg i Københavns nordvest kvarter, hvor min barndom og tidlige ungdom kom til at foregå.

Min far havde som DSB-ansat, ret til et antal frirejser hvert år, og de blev brugt! Så jeg var ofte på Nyvang op gennem 1950'erne; om sommeren, om efteråret og om vinteren. Vi rejste til Viborg (Nyvang) så ofte vi kunne når min far havde fri. Ellers rejste min mor og jeg alene til Viborg, eller min bedstefar kom og hentede mig i København.

Mine forældre sagde altid, at vi skulle "hjem", når vi rejste til Viborg, så de har nok også hængt ved deres fødeegn.

Rejsen til Viborg var enten "over vand", dvs. Kalundborg-Aarhus, eller "over land", dvs. Korsør-Nyborg. Uanset hvilken rute vi benyttede, skulle vi af toget ved færgen, ombord på færgen, og på toget igen når færgen var i havn. Og når vi endelig landede på Viborg Banegård, gjaldt det om at komme over til Rutebilstationen og håbe der gik en rutebil

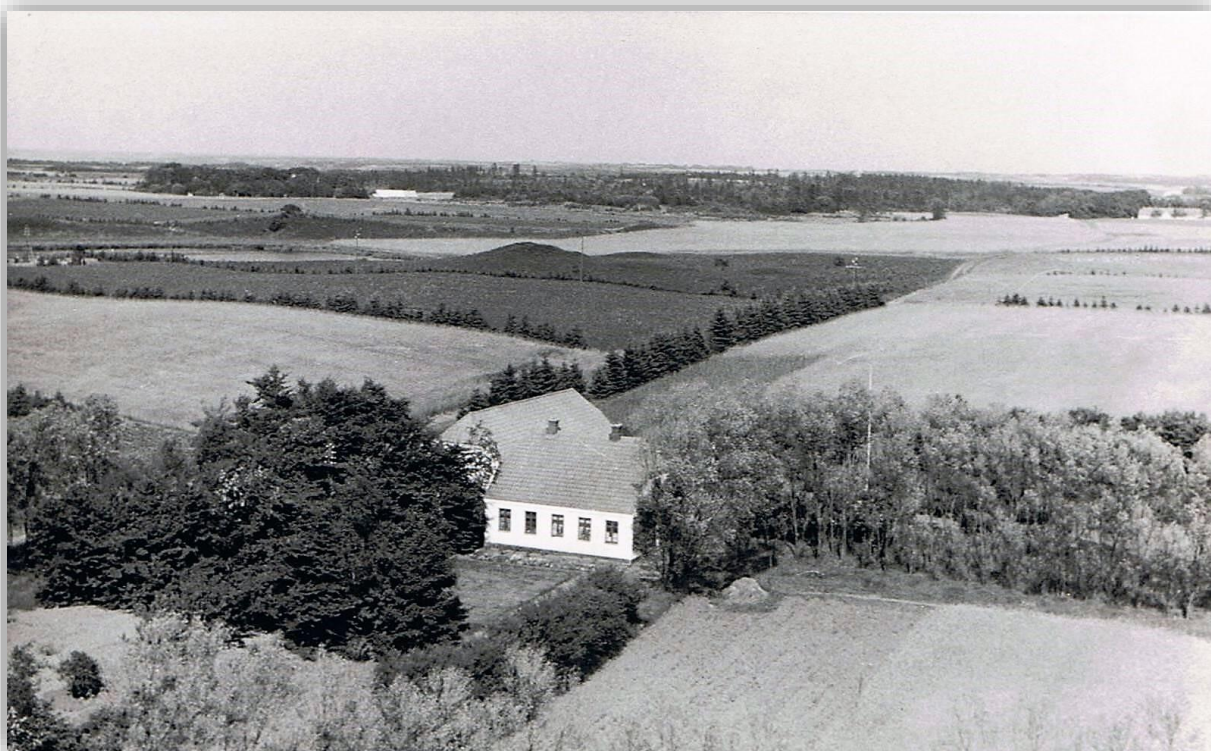
mod Skive, så vi kunne stå af ved Rogenstrup, og gå det sidste lange stykke, ad markvejen til Nyvang.

Om sommeren var det ikke noget problem, det var længe lyst og lunt, men til jul kunne det være noget af en skrap gåtur. Det var mørkt, koldt og der var store vandpytter på markvejen til Nyvang – men vi kom frem til lyset og varmen i huset.

Ellers tog vi rutebilen mod Løgstør, stod af ved Brunbankevej og gik ind til Nyvang ad den vej. En gang vi ankom til Viborg var der ingen bus til at bringe os videre. Mine forældre besluttede så, at gå ad Løgstørvejen til Nyvang. Vi havde kufferter med, det var en ret lang gåtur i sommervarmen og jeg var træt efter rejsen. Da vi var kommet et godt stykke ud ad Løgstørvej, og kom til en lille granplantage, gik min far ind og gemte kufferterne dér, så jeg kunne sidde på hans skuldre og så gik det straks bedre resten af vejen. Min far måtte efterfølgende cykle tilbage efter kufferterne.

Selv om rejserne til Viborg var spændende, var det ikke altid lige sjovt for mig, for jeg led af hjemve, men når der først var gået et par dage på Nyvang, havde jeg det fint. Nyvang har stadig en stor plads i min bevidsthed på grund af mange oplevelser, der nok også har været med til at forme mit syn på omverdenen.

Nyvang!

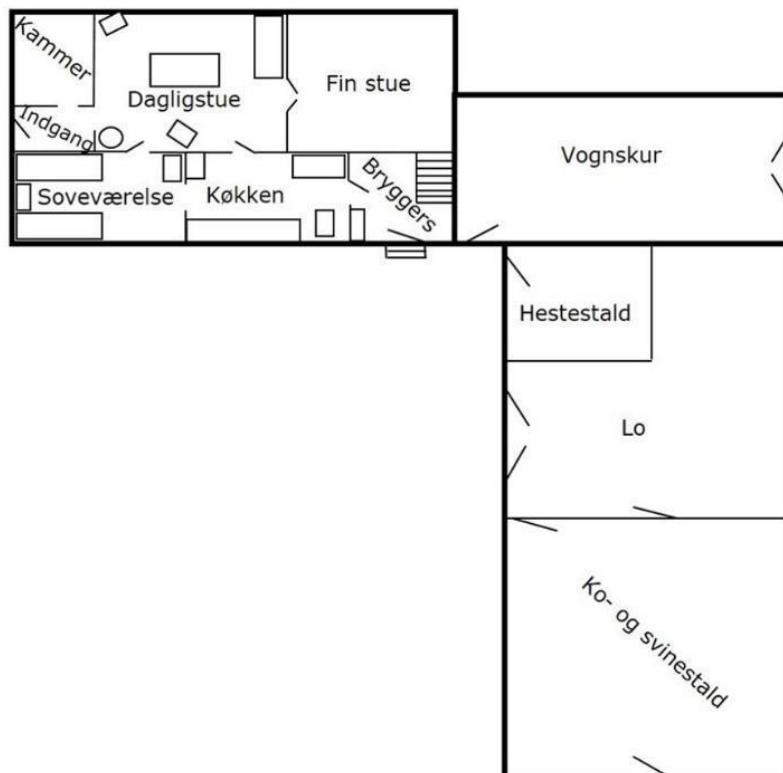
Nyvang var et statshusmandssted. Stuehuset var indrettet med "en fin indgang" i gavlen, der sjældent blev anvendt, en dagligstue som var den man normalt opholdt sig i, "en fin stue" som sjældent blev brugt.

I stuen stod også radioen, hvor bedstefar dagligt lyttede til Pressens Radioavis, og landbrugs- og fiskerinoteringerne. Senere kom der et tv til.

Der var et soveværelse, og et mindre kammer som moster boede i.

I køkkenet var der en spiseplads, hvor dagens måltider blev indtaget. I køkkenbordet var der en klap, der skjulte nedgangen til det kølige forrådsrum under gulvet, hvor karrene med det saltede kød stod.

Der var et bryggers med udgang til gårdspladsen og en trappe op til loftet, som ikke var indrettet til beboelse.

Sammenlignet med moderne boliger var standarden primitiv. Opvarmning foregik med kaminen i dagligstuen og komfuret i køkkenet, som gav varme når der blev lavet mad. Der var koldt vand i hanerne, bad og toilet var der ikke, det sidste foregik i stalden hos køerne, og hvor tit jeg blev vasket når jeg opholdt mig på Nyvang, kan jeg ikke huske, men det har sikkert ikke været ret ofte.

Senere blev der installeret et badeværelse, med badekar og lavtskyllende toilet. Til gården var der 2 heste, Klavs og Musse, fjordheste/Nordbagger. Jeg mener det var 5-6 køer, rød dansk malcerace, en af dem, en gammel rolig ko, som gerne lod sig malke af mig. Jeg tror den fik forlænget sit liv et stykke tid på den konto.

Der var også grise, og en hønsegård som moster Nanny passede. Det var hende der solgte æggene. Og så var der selvfølgelig kattene og en hund, Bjørn.

På vejen mod Skals hørte der et stykke eng til gården. Her blev der høstet hø om sommeren. Det gjorde min far med le, et stort arbejde, når han egentlig var på ferie fra sit arbejde hos DSB. Mens høstarbejdet stod på, gemte jeg mig inde i de neg der var stillet til tørre, for at få fred for hestebremserne.

Vi tog derud tidligt om morgenen, og til middag var det dejligt når moster kom cyklende med en kurv på bagagebæreren, med flasker med hjemmelavet saft, køligt, fordi flasken havde været svøbt i fugtige aviser. Til det fik vi hjemmebagt finbrød med ost eller hjemmelavet syltetøj. Der var selvfølgelig kaffe fra termokande til de voksne.

"Barndommens land"

Jeg kalder dette skriv for "En københavnerdrengs ferieminder", og Nyvang havde faktisk en københavnerdreng som feriebarn et par år, han hed Ib, og derudover ved jeg ikke så meget om ham.

Når jeg var på Nyvang sov jeg i soveværelset hos min bedstefar i begyndelsen. Han lugtede altid af skrå, tobak, og land - selvfølgelig. Jeg havde en dukke jeg sov med, Dukkeline, en tøjdukke med bakelitansigt. Den havde vist været min mors engang.

Jeg levede en sorgløs tilværelse på Nyvang, havde ingen forpligtelser, og mine dage gik med at gå i marken med bedstefar, bringe kørne ud og hjem, traske efter ham i marken, når han pløjede med Klaus og Musse. Senere, da hestene var afløst af en traktor, sad jeg ved siden af, på skærmen over baghjulene. Og så skulle dyrene malkes, fodres og der skulle muges ud.

Udover at tage sig af husarbejdet, gik Moster Nanny også med i marken, og i stalden. Hun bagte og syltede, og det bedste var et nybagt stykke finbrød, med frisk smør og ost lige fra mejeriet.

Lige indtil den nye halvstore hundehvalp Bjørn væltede mig og åd brødet. Den hund var jeg bange for, men kun i begyndelsen, for vi blev fine venner, Bjørn og jeg.

Nogen gange gik turen til Løgstrup i forskellige ærinder. Det kunne være til møllen i Løgstrup med "gummivognen" læsset med kornsække og bagefter tilbage til Nyvang med kornet, forarbejdet til grisefoder og så de varer vi hentede i Brugsen, nu vi var i byen.

Hestene skulle af og til, til smeden for at blive skoet om. Det var et spændende sted at være. Smeden raspede hovene, varmede skoene i essen og tilpassede dem på ambolten, og skoede så hesten. Det foregik bogstaveligt i både røg og damp.

En gang kørte vi til møllen i Løgstrup. Jeg sad på en af kornsækkene og hestene luntede derudad. Biltrafikken var ikke voldsom dengang, og imod os på Skivevejen kom en Opel Kaptajn kørende, en stor bil som de færreste dengang havde råd til. Bilen passerede os og vendte om et stykke bag os og fulgte langsomt efter os ind til Løgstrup. Det viste sig at være nogle hjemme fra Bispebjerg, som mine forældre kendte. De var på ferie i Jylland og ville se om de kunne finde os, så det var et rent tilfælde, at bedstefar og jeg netop kom kørende på det tidspunkt. De ventede til vi kunne returnere til Nyvang, og det var nok noget af en tur i den blødt affjedrede bil, at køre ad de ujævne markveje til Nyvang, hvor der blev disket op.

Thorsagers husmandssted "Granly" lå tæt på "Nyvang", og når jeg var på ferie rendte jeg meget hos dem. Thorsagers havde flere børn, alle sammen ældre end mig, den yngste, Anna, var et års tid ældre end mig, Ivan var et par år ældre, og så var det Christian, Willy, Jakob, Signe og Svend, som jeg husker det.

De tog sig godt af mig, selv om de smådrillede mig, jeg var jo ham københavnerdrengen. De fortalte de sædvanlige løgnehistorier, som den med at kærnemælk kom fra tyrene. Jeg lærte lytte til dem med en god portion skepsis.

Engang havde de fået smågrise og var i gang med at kastre nogen af dem. Der var ikke noget med bedøvelse, så der var selvfølgelig en del hyleri i stalden fra de grise det gik ud over. Da de var færdige med grisene, vendte de sig mod mig og sagde: "Nå, skal vi så lige ordne ham der?" Jeg spænedet det bedste jeg kunne hjem til Nyvang, men nåede at opfatte deres latter.

De fortalte drabelige historier om ræve og andre dyr der boede i granplantagen, og som bed mennesker i benene og blev ved med at bide til det knasede. Derfor gik jægere med koks i støvlerne, sagde de.

Om sommeren, med de lange lyse aftener, sikkert søndag aften, kan jeg huske, at Thorsagers børn og andre unge mennesker samledes i haven. Radioen blev sat i vinduet ud mod haven og der lød musik ud i sommernatten. Der blev spillet rundbold eller leget "To mand frem for en enke." Jeg kan huske, at jeg nogen gange nåede at høre nationalsangen blive spillet i radioen, inden jeg gik hjem til Nyvang.

På min vej til Nyvang skulle jeg forbi et lille stykke jord beplantet med gran. Ivan og en af hans brødre var løbet i forvejen og gemte sig mellem granerne og hylede som ulve. Jeg blev selvfølgelig bange og løb så hurtigt jeg kunne, rundt om staldbygningen på Nyvang, ind i bryggerset, hvor jeg låste og pustede ud, ... indtil jeg kom i tanke om trappen op til loftet med det store tomme sorte rum. Rent gys!

Nogen gange cyklede vi til Lyngsø for at bade. Jeg kunne ikke svømme, men hoppede alligevel i vandet. I dag havde badevandet i søen ikke fået det blå flag. Det var uklart og grumset, nærmest brunligt. Ovre på den anden side gik grisene ned til søen, og har sikkert afleveret både det ene og det andet i vandet, men vi plaskede lystigt rundt alligevel. Andre gange cyklede vi til søen ved Rogenstrup for at bade, jeg kunne som nævnt ikke svømme, og jeg var gået så langt ud at vandet nåede mig til midt på brystet. Pludselig forsvandt bunden og jeg røg under vandet, ingen af de andre havde set det, så det kunne være gået galt. Heldigvis havde jeg taget fat i et reb der lå ved bredden af

søen, og kunne hale mig ind på et sted hvor jeg kunne bunde og komme på tørt land. Det var en slem forskrækkelse.

En jul, hvor jeg var på Nyvang, havde moster købt lidt fyrværkeri til mig. Selvfølgelig nogle af de små enøres kinesere, jeg kunne gå og fyre af, men også nogle af de lidt større. Bedstefar sad en dag ved middagstid i lænestolen og læste dagens avis. Imellem pege- og langfinger holdt han sin cerut, som han tog et hiv af indimellem. Jeg gik hen til ham, tog cerutten uden at han reagerede, og satte en kineser mellem fingrene og tændte den med cerutten. BANG sagde det! Han blev selvfølgelig forskrækket, og udbrød: "Hvad laver du knægt!" Det var det hele, han blev ikke gal. Det blev han heller ikke dengang jeg tissede i hans træsko - mens han havde dem på!

En sommer havde jeg i Daells Varehus-kataloget set en indianerdragt. Den bestilte moster, og jeg var slemt stolt da den ankom. Jeg snittede selv en tomahawk til at fuldende udstyret. Bjørn, hunden, og jeg, strejfede meget rundt på ejendommen og omegn.

Jeg husker, at der var ringridning ved forsamlingshuset i Lyngsø. Det var spændende, for alle de unge gjorde alt hvad de kunne for at vinde. Andre gange var det håndbold eller fodbold de konkurrerede om.

I forsamlingshuset blev bedstefars 70 års fødselsdag også fejret. Der var familie, venner og naboer inviteret til suppe, steg og is, og imellem retterne gik bakken med rygelse rundt; cigarer, cerutter og cigaretter. Og der var godt med øl. Det var andre tider.

En gang tog bedstefar mig med til dyrskue i Viborg, det var spændende. Der var selvfølgelig en masse dyr at se på, men der var også maskiner og landbrugsgrej som bedstefar skulle se på. Men han syntes også vi skulle more os, så han købte billet til et cirkustelt hvor der var optrædende. Hvad jeg især husker, var en hypnotisør, der fik de mennesker han fik op på scenen, til at kravle op i teltmasterne, fordi han fik dem til tro at teltet var fyldt med rotter.

Nogen gange kom der en mand på besøg som blev kaldt "Søren Skipper" eller var det "Skipper Søren". Han kom kørende på sin knallert og havde en lille hund med der løb ved siden af, vist en foxterrier. Der var altid en kop kaffe og brød når han kom, og så snakkede de voksne om alt muligt. Skipper Søren var mand for at fortælle drabelige historier. En gang kom han med friske ål fra Hjarbæk, som moster flåede, stegte og serverede. Jeg skulle ingen have, for jeg havde set hvordan ålestykkerne vred sig på panden, selv efter flåningen.

Men - nogen gange var det kedeligt at være på Nyvang. Især når de voksne skulle sove middagslur, men de havde jo været tidligt oppe – det havde jeg ikke. Hvad kunne man så lave? Jeg gik nogen gange hen på vestsiden af køkkenhaven, hvor der var en række popler, der gav køkkenhaven læ mod vestenvinden. Så lagde jeg mig ved foden af et af træerne og kiggede op slags træet, op i den blå himmel og betragtede skyerne. Skyerne kunne ligne løver, trolde, krokodiller, hunde og meget andet. Kedsomhed kan være sundt, det udvikler fantasien, som fik lov at virke, indtil middagsluren var ovre og der igen var liv i huset.

Min far skulle senere hjælpe med at fælde poplerne, som var begyndt at gå ud. Min mor var meget optaget af, at jeg ikke kom galt afsted, og glemte selv at passe på. Da et af træerne væltede faldt det i hendes retning, og i stedet for at løbe på tværs af faldretningen, låg hun i træets retning og blev ramt af trætoppen. Hun slog sig lidt, men var vist mest såret på forfængeligheden, og vi andre kunne ikke rigtig finde ud af om vi skulle grine eller græde.

Bedstefar tog mig engang med til Viborg, til en maskinhandel der lå på Skottenborg, tror jeg, for Viborg er forandret i dag. Men, næste gang vi ankom til Nyvang var der ingen heste i stalden, til gengæld holdt der en flot rød traktor med gule hjul i vognskuret, en Massey-Harris Pony. Bedstefar havde det i starten lidt svært med traktoren, for hestene reagerede jo altid på lydene; prr og tsk-tsk, men det gjorde traktoren ikke, og det tog lidt tid, før han holdt op med de lyde han havde brugt til hestene.

Moster skiftede på et tidspunkt cyklen ud med en knallert, som hun kørte til brugsen i Løgstrup på. Ofte med et eller andet slik til mig, når hun kom tilbage. Den knallert skulle min mor engang prøve. Det gik fint med at sætte i gang, men at koble ud og bremse var noget andet. Så hun kom kørende rundt om Nyvang, ind over gårdspladsen adskillige gange, før min far fik løbet hende op og standset knallerten.

Senere anskaffede moster Nanny en bil som afløsning for knallerten, en Morris Minor. Det førte til søndagskøreture, som var meget hyggelige, men af og til også lidt skræmmende. Nogen gange var både moster, som førte bilen, og bedstefar så optaget af at se hvordan roerne eller kornet stod, at vi kom over i den modsatte vejbane og måtte slå et ordentligt slag med bilen for at komme tilbage til den rigtige vognbane. Heldigvis var trafikken ikke så tæt dengang.

Drama på Nyvang.

En af de farligste hændelser, jeg overhovedet har været ude for, var lynnedslaget på Nyvang. Jeg kan ikke huske det præcise årstal, men det har nok været 1959-60.

Vi var som sædvanlig på ferie på Nyvang. En dag med kraftig regn, sad vi i stuen og hørte Pressens Radioavis, men ikke bedstefar som var gået ind i soveværelset for at sove middagssøvn. Hunden Bjørn var lukket ud i udhuset. Moster sad i stolen ved siden af kaminen, mine forældre sad på divanen op af væggen til den fine stue og jeg stod ved vinduet og kikkede ud på uvejret, da det gav sig til at tordne.

Pludselig lød der et højt brag, øjeblikkelig efterfulgt af et lyn, som fik hele stuen til at stå i et blændende rødt skær - og så blev der helt stille.

Jeg begyndte at skrike, chokeret som jeg var, og så fordi lufttrykket fik "pumpet" mine lunger op. Jeg bøvsede længe efter og det blødte fra flere sår på mine ben. Min far troede, at jeg var den værst medtagne. Vi rendte ud af huset, ud på gårdspladsen der var fuld af vandpytter. Bedstefar rendte allerede rundt derude i lange underbukser og vidste hverken ud eller ind.

Min far fik mig over til naboen, Thorsagers, som tog sig af mig og sendte en af sønnerne af sted på traktor i den kraftige regn, til en anden nabo som havde telefon, så de kunne få lægen fra Løgstrup til at komme.

Min mor forsvandt efter, at vi var løbet ud af huset, så min far var ude for at lede efter hende, men, efter et stykke tid kom hun selv til Thorsagers. Da var lægen kommet og var ved at se på sårene på mine ben. Da min mor trådte ind i køkkenet, kikkede lægen et øjeblik på hende og sagde, at det vist var vigtigere han fik set på hende. Hun blødte ud af ørerne, fra sprængte trommehinder, og havde svære forbrændinger på ryggen. Hun havde siddet med ryggen mod en stikkontakt hvor der var slået gnister ud fra. Desuden var hun i chok og stærkt afkølet.

Thorsagers fik hende anbragt i dobbeltsengen, med to dyner for at få varmen igen og traktoren blev igen sendt til naboen for at tilkalde en ambulance. Min mor blev kørt på sygehuset i Viborg og var indlagt i lang tid. Hun havde været tæt på at dø af chok og

følgerne af læsionerne. Hendes hørelse blev aldrig god igen. Selv slap jeg med bandager på sårene på mine ben og af dem har jeg kun arrene tilbage.

Efterfølgende så vi på skaderne efter lynnedslaget. Stuevinduerne lå 6-7 meter ude i haven blæst ud af lufttrykket, væggen ind til den fine stue var trykket 1,5 cm ind. Lampen, der hang i loftet i midten af stuen, så mærkelig ud, de fire arme hang nedad som om bronzen var smeltet. Stuebordet, som godt nok var ormædt, var nærmest pulveriseret på den nederste del af benene. Kaminen, der var sammensat af flere stykker gik ikke lodret op som den skulle, men stod og zigzaggede.

Hvor luftledningen var ført ud gennem ydermuren, var der et hul på en tommelfingers tykkelse, og døren ind til soveværelset, hvor min bedstefar havde ligget og sovet middagslur, var blæst ind i til ham – modsat åbningen. Tæppet der lå på divanen, der hvor luftledningen gik langs panelet, var flænset som om 10 katte havde hvæstet kløer, og strøerne under gulvene var forskubbet så gulvet var som en gynge. Oppe på loftet var de elektriske installationer på det nærmeste smeltet. Heldigvis var hunden ude i udhuset og lå ikke under divanen, så den slap uskadt.

Det siger noget op prisniveauet dengang, at bedstefar mente det ville koste adskillige hundrede kroner at udbedre skaderne.

En uge senere tordnede det igen, og lynet slog denne gang ned i en gård godt et par kilometer fra Nyvang. Gården brændte, det var meget dramatisk. Heste, køer og grise måtte reddes ud fra de brændende bygninger, og naboerne kom til med traktorer og hestevogne med ajlebeholdere, og hentede vand til slukningsarbejdet fra Lyngsø.

Det er ganske vist og det kom i avisen, både i Viborg Amts Folkeblad og Viborg Stiftstidende.

Ejendom i Kølsen blev raseret af lynnedslag

Datteren, der var hjemme paa ferie, indlagt paa Viborg sygehus med forbrændinger

Det alvorligste uheld under uvejret over Kølsen-egnen, indtraf hos gaardejer Niels Nielsen, Kølsen mark, hvor lynet slog ned og ramte gaardejerens datter, fru Kirsten Marie Sørensen, der sammen med sin mand og sin dreng var paa ferie.

Lynet slog ned gennem lysnettet og ramte fru Sørensen i ryggen, saa hun paadrog sig alvorlige forbrændinger. I en Zone-ambulance blev hun ført til Viborg sygehus og indlagt. Lægerne oplyser i dag, at hun er i god bedring.

Hele huset blev raseret af lynet

Familien var samlet i stuen over middag for at høre radioavisen, og fru Sørensen sad sammen med sin 11-aarige dreng paa en divan, da lynet slog ned. De andre familiedømlemmer har siden fortalt, at der lød et brag, og man saa en flamme slaa ud fra en stikkontakt i væggen bag divanen. I løbet af et øjeblik blev stuen og store dele af huset raseret af lynet. Vinduerne blev splintret af lufttrykket, dørene blev slaaet ud, og en væg revnede fra gulv til loft, og inden lynet forsvandt ud ved jordledningen fra radioen, blev et gulvtæppe svedet.

De første øjeblikke raadede der

fuldkommen forvirring i stuen. Divanen blev slynget et stykke ud fra væggen ved lufttrykket, og tæppet, der laa oven paa, blev flænget, saa det aldrig vil kunne blive anvendt igen.

Skulle have holdt ferien hjemme

Fru Sørensen, der skulle holde 14 dages ferie hos sine forældre, understøttede et højt skrig, da hun blev ramt af lynet, som ogsaa sved drengens ene ben, men han blev ikke værre medtaget, end han kunne sendes hjem igen, efter at han var blevet behandlet paa sygehuset i Viborg.

Hvor store skader, der skete paa huset, lader sig endnu ikke opgøre men gaardejer Niels Nielsen regner med, at udgifterne ved reparationer vil løbe op i adskillige hundrede kroner.

Tre Mennesker strejft af Lyn

Under uvejret slog et lyn ned i
boelsmand Niels Nielsens stuehus i
Nyvang. Husets indre blev raseret
som efter en voldsom eksplosion. —
Grene af lynet strejfedes Nielsens
datter, fru Karen Marie Sørensen.

hendes mand, remisearbejder Erik
Sørensen, København, og ægtepar-
rets 11-aarige søn, der opholdt sig i
dagligstuen. De blev forbrændt. Erik
Sørensen slap lettest. Hans hustru
blev indlagt paa Viborg Sygehus
med forbrændinger paa ryggen, og
ogsaa drengen maatte under lægebe-
handling.

Det voldsomme lufttryk rev dørene

af hængslerne, gipsaækket paa of-
terne blev ødelagt i alle rum, vin-
duesruderne knustes, og vinduesram-
mer blev slynget flere meter ud i
haven. Der gik ild i nogle gardiner,
men det lykkedes at slukke. Iøvrigt
blev der slaaet huller i mure og
i gulve. Ogsaa indboet er blevet
svært beskadiget.

Jeg mener, at Bedstefar solgte Nyvang et eller to år efter.

"Barndommens land, tidens mælketand". Mælketænderne taber vi på et tidligt tidspunkt i livet, som en del af opvæksten. Omstændighederne i opvæksten ændrer sig også. Jeg har flere gange siden dengang, været omkring Nyvang.

Når jeg besøgte moster Nanny i Viborg, ville hun gerne køres en tur omkring Nyvang, så det gjorde vi.

Og Nyvang i dag, ligner selvfølgelig ikke "mit" Nyvang mere. Thorsagers Granly er også væk og erstattet af en nybygget ejendom. "Tidens mælketand, ja vist!"

Men minderne - dem har man lov at ha'.

Ingolf Sørensen

Rødovre

September 2017